

Силабус курсу Персональні фінанси

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність D2 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
Освітньо-професійна програма «Фінанси»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 7 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

д.е.н., доц. **Анатолій СИДОРЧУК**

Контактна
інформація

a.sydorчук@wunu.edu.ua, +380972141113

Опис дисципліни

Дисципліна «Персональні фінанси» належить до блоку вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Дисципліна «Персональні фінанси» спрямована на формування у здобувачів освіти системного критичного мислення, отримання ними фундаментальних теоретичних знань у сфері персональних фінансів та здатності застосовувати набуті знання на практиці в процесі управління персональними доходами, витратами, заощадженнями та інвестиціями.

Навчальна дисципліна орієнтована на формування у здобувачів освіти навиків щодо оцінювання рівня власної фінансової грамотності та його взаємозв'язку із персональними фінансами; здатності приймати обґрунтовані фінансові рішення, постійно вчитися й оволодівати сучасними знаннями у процесі професійного зростання; вміння використовувати сучасні інноваційні прийоми та методи у сфері персональних фінансів (цифрової та медіа грамотності, основ підприємництва, оподаткування, заощадження, інвестування, страхування, ринку фінансових послуг) в контексті прийняття зважених фінансових рішень, уникнення фінансових ризиків та забезпечення персональної фінансової стійкості у змінному середовищі власної фінансової діяльності.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/4	1. Теоретико-концептуальні основи персональних фінансів	Володіння теоретичними основами, категорійним та понятійним апаратом у сфері персональних фінансів; Знання й розуміння причинно-наслідкових зв'язків між рівнем фінансової грамотності та власним матеріальним благополуччям; Формування навиків щодо оцінки рівня власної фінансової грамотності; здатність підтримувати належний рівень знань у сфері персональних фінансів упродовж власного життєвого циклу (у розумінні концепції життєвого циклу Ф. Модільяні та Р. Брумберга, LCH).	Тести, питання. Дискусійні платформи: «Філософія грошей», «Філософія багатства»
4/4	2. Персональні доходи: сутнісно-аналітичний аспект	Розуміння сутності та ролі персональних доходів сфери персональних фінансів; ознайомлення з складом персональних доходів та джерелами їх формування; Виявлення навиків самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань при формуванні персональних доходів.	Тести, питання. Дискусійне обговорення ролі та значення доходів у сфері персональних фінансів.
4/4	3. Персональні витрати: склад та напрями раціоналізації	Розуміння сутності, теоретико-організаційних засад та ідентифікації факторів впливу на склад та структуру персональних витрат; виявлення навиків самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань при формуванні основних напрямів раціоналізації персональних витрат споживчого та неспоживчого характеру.	Тести, питання. Індивідуальна робота з формування основних напрямів персональних витрат споживчого та неспоживчого характеру.
6/6	4. Заощадження в системі управління персональними фінансами	Формування системи теоретичних знань щодо сутності, мотивів та основних форм персональних заощаджень; Уміння застосовувати набуті теоретичні знання при виборі форм персональних заощаджень на практиці; Розуміння переваг і недоліків основних форм персональних заощаджень.	Тести, питання. Дискусійне обговорення основних проблем та напрямів персональних заощаджень в умовах мирного та воєнного стану.

6/6	5. Інвестиції в системі управління персональними фінансами	Формування системи теоретичних знань щодо сутності, мотивів та основних інструментів персональних інвестицій; Уміння застосовувати набуті теоретичні знання при виборі інструментів персональних інвестицій на практиці; Розуміння переваг і недоліків основних інструментів персональних інвестицій.	Тести, питання. Дискусійне обговорення основних проблем здійснення персональних інвестицій в умовах мирного та воєнного стану.
6/6	6. Персональна фінансова поведінка	Розуміння сутності особистого (сімейного) бюджету та його ролі у реалізації особистих фінансових цілей; Володіння теоретичними основами, категорійним й понятійним апаратом у сфері персональної фінансової поведінки; Ознайомлення із моделями персональної фінансової поведінки та впливом культури управління персональними фінансами на власний розвиток.	Тести, питання. Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних із персональною фінансовою поведінкою в умовах мирного та воєнного стану.
4/4	7. Застосування штучного інтелекту в управлінні персональними фінансами	Розуміння сутності штучного інтелекту та його потенційної ролі в управлінні персональними фінансами; Володіння теоретичними основами, категорійним й понятійним апаратом, програм штучного інтелекту в процесі управління персональними фінансами.	Тести, питання. Дискусійне обговорення переваг і ризиків застосування штучного інтелекту в управлінні персональними фінансами.
6/4	8. Управління персональними фінансами в умовах мирного та воєнного стану	Розуміння сутності, переваг та особливостей управління персональними фінансами в умовах мирного та воєнного стану; Ознайомлення із основними видами страхування та специфікою користування ними; Розуміння впливу страхової грамотності на управління персональними фінансами.	Тести, питання. Дискусійне обговорення переваг і ризиків придбання страхової послуги.
6/6	9. Забезпечення персональної фінансової стійкості упродовж етапів життєвого циклу	Формування системи теоретичних знань щодо сутності персональної фінансової стійкості; Уміння застосовувати набуті теоретичні знання при виборі інструментів забезпечення персональної фінансової стійкості; Розуміння факторів впливу ендогенного та екзогенного характеру на забезпечення фінансової стійкості упродовж персонального життєвого циклу.	Тести, питання. Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних із забезпеченням персональної фінансової стійкості в умовах мирного та воєнного стану.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Воробйов Ю., Ворошило В. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави : монографія. Сімферополь : ВД «АРІАЛ», 2013. 232 с.
2. Фінанси домогосподарств: навч. посіб. / [Т. О. Кізима, Н. І. Карпишин, І. П. Сидор та ін.]; за ред. Т. О. Кізими. Тернопіль : Вектор, 2015. 260 с.
3. Методика викладання фінансової грамотності : навч. посібн. / за ред. д.е.н., проф. Кізими Т.О. і д.пед н., доц. Ребухи Л.З.; 2-е вид., перероб. і доп. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 220 с.
4. Сидорчук А. Фінансова стійкість домогосподарств: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 474 с. (23,4 д.а.).
5. Модерні фінанси: глобальні виклики і сучасні тренди ; за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Економічна думка, 2024. 1011 с.

Додаткові:

1. Chai, A., Moneta, A. Retrospectives Engel Curves. Journal of Economic Perspectives. 2010. vol.24. no. 1. pp. 225–240.
2. Goodman L., Fabozzi F. Managing a Portfolio of Collateralized Debt Obligations. The Journal of Investing. 2003. 12 (4). pp. 22–30. URL : 10.3905/joi.2003.319564
3. Householdsavings. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL : <https://data.oecd.org/hha/household-savings.htm>
4. Langel M., Tillé Y. Corrado Gini, a pioneer in balanced sampling and inequality theory. Metron – International Journal of Statistics. 2011. LXIX. C.45-65. DOI: 10.1007/BF03263549.
5. Markowitz Harry M. Portfolio Selection. Journal of Finance. Vol. 7. №. 1. 1952. pp. 71–91. URL : https://www.math.hkust.edu.hk/~maykwok/courses/ma362/07F/markowitz_JF.pdf
6. Modigliani F. Life-cycle, individual thrift and wealth of nations. American Economic Review. 1986. Вип. 76. №. 3. С. 297–313. URL: <https://www.jstor.org/stable/1813352>
7. Єфременко Т. Фінансова поведінка населення України. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2002. № 2. С. 165–175.
8. Ломачинська І. Оптимізація фінансової поведінки домогосподарств у трансформаційній економіці України. *Економічний простір*. 2011. № 49. С. 141–149.
9. Ковтун О. Фінансова поведінка домогосподарств: сутність, структура та класифікація. *Бізнес-Інформ*. 2013. № 9. С. 280–286.
10. Ліпич Л., Івашко О., Мостенець С. Формування системи управління доходами та витратами домогосподарств: моногр. Луцьк : Вежа-Друк. 2015. 204 с.
11. Сидорчук А. Особистий капітал та інструменти його формування. *Економіка та суспільство*. Електронне наукове фахове видання. 2017. Випуск 10. С. 651–658.
12. Пшик Б., Адамик М., Медуник Н., Михалевич Р., Сидорчук А. Механізми активізації інвестиційного потенціалу домогосподарств в Україні: макроекономічний аспект. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. № (4) 39. 2021. С. 349–361.
13. Сидорчук А. Практика та проблематика використання в Україні ризикових та безризикових інструментів заощаджень домогосподарств. *Бізнес-навігатор*. Випуск 5 (66). 2021. С. 53–59.
14. Кириленко О., Коваль С., Сидор І., Сидорчук А. Аналіз витрат як складова оцінки фінансового стану домогосподарств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. Том 3 (44). 2022. С. 82–91.
15. Кириленко О., Сидорчук А. Поняття та оцінка інвестиційного потенціалу домогосподарств. *Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві*. Том 1 (43). 2022. С. 5–11.

16. Сидорчук А. The practice of household expenditure in Ukraine: factor analysis and estimate. *Green, Blue & Digital Economy Journal*. Volume 3 Number 1. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». 2022. С. 47–53.
17. Сидорчук А. Теоретичні засади оцінки фінансового стану домогосподарств. *Sworld Journal*. № 13 (2). 2022. С. 32–36 (0,34 д.а.).
18. Качула С., Лисяк Л., Терещенко Т. Фінансова поведінка домогосподарств регіонів України як підґрунтя забезпечення їх стійкості в умовах економічної нестабільності. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2023. №2 (82). С. 108–115.
19. Кириленко О., Сидорчук А. Забезпечення фінансової стійкості домогосподарств в умовах воєнного стану. *Світ фінансів*. 2023. С. 68-83.
20. Сидорчук А. Modelling of household financial behaviour. *Modern engineering and innovative technologies*. Issue 28. Part 1. 2023. С. 98-103.
21. Сидорчук А. The financial sustainability during household life-stages. *Інтернаука*. № 7 (75). 2023. С. 10-13.
22. Kyrylenko O., S. Koval S., Sydor I., Sydorchuk A. The sufficiency of household incomes: estimation and economic interpretation for their financial stability. *Journal of Governance and Regulation*. 2024. Vol. 13. Issue 2. С. 86-95.
23. Сидорчук А. Дуальне забезпечення фінансової стійкості домогосподарств: принципи та складові. *Ефективна економіка*. 2024. № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.63>.
24. Сидорчук А. Методологічні підходи до дослідження фінансової стійкості домогосподарств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 7. С. 112-116.
25. Сидорчук А. Функції фінансів домогосподарств: теоретичне обґрунтування та практика реалізації. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. № 5, 2025. DOI: <https://doi.org/10.54929/3041-2390-2025-05-03-01>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, тимчасова втрата працездатності).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Персональні фінанси» визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Заліковий модуль 5 (екзамен)	Разом
15%	15%	15%	15%	40%	100%
Поточне опитування (теми 1–3) – 5 балів за тему – макс. 15 балів. Самостійна робота (теми 1–3) – 1 бал за тему – макс. 3 бали Модульна робота – макс. 18 балів	Поточне опитування (теми 4–6) – 5 балів за тему – макс. 15 балів. Самостійна робота (теми 4–6) – 1 бал за тему – макс. 3 бали Модульна робота – макс. 18 балів	Поточне опитування (теми 7–9) – 5 балів за тему – макс. 15 балів. Самостійна робота (теми 7–9) – 1 бал за тему – макс. 3 бали Модульна робота – макс. 18 балів	Тренінг Виконання завдань під час тренінгу – макс. 6 балів.	Тестові завдання (20 тестів по 2 бали за тест) – макс. 40 балів. Теоретичне (проблемне) питання – макс. 40 балів.	Підсумк овий бал = оцінка за $3M1 \times 0,15 +$ оцінка за $3M2 \times 0,15 +$ оцінка за $3M3 \times 0,015 +$ оцінка за $3M4 \times 0,15 +$ оцінка $3M5 \times 0,4$
максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ECTS	За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Дуже добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
F	1-34	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)